Втрачений мільярд: Як ексзаступниця міністра Ірина Мудра дозволили Шаprану і Ко вивести з-під санкцій майно "Юніграну"

Читать на русском | Додати як бажане джерело в Google

Втрачений мільярд: Як ексзаступниця міністра Ірина Мудра дозволили Шапрану і Ко вивести з-під санкцій майно "Юніграну"

Влітку 2022 року правоохоронці викрили в Україні видобувний холдинг, який, за версією слідства, належав громадянину РФ і роками спонсорував російську агресію з прибутків від українських копалин. Власника "Юніграну" — росіянина Ігоря Наумця — у 2023-му внесли до санкційного списку РНБО.

На папері це мало означати одне: держава отримає контроль над активами вартістю понад мільярд гривень. Натомість через процесуальні зволікання й схему з компаніями-"дублікатами" кар'єри, завод плитки та сотні одиниць техніки опинилися під контролем броварського бізнесмена з неоднозначною репутацією Сергія Шапрана — і досі не принесли державі ані копійки. Чому? І хто цьому сприяв?

Це не просто історія тривалістю в чотири роки, за якою пильно стежать журналісти. Це історія про те, як механізм, прописаний законом для конфіскації російських активів, був вчасно не запущений посадовими особами, які мали це зробити.

Сам механізм вже довів свою дієздатність: станом лише на середину 2024 року від початку великої війни Україна конфіскувала у російських олігархів та українських держзрадників активи на майже 15 мільярдів гривень. Зокрема, як пише "Центр протидії корупції", йдеться про майно Дерипаски, Ротенберга, Гінера, Євтушенкова, Януковича, Сальда тощо.

Чому ж активи "Юніграну" так і не поповнили цей перелік? І до чого тут колишня заступниця міністра юстиції Ірина Мудра? Розбиралися аналітики СтопКору.

Якою мала б бути націоналізація — і що завадило?

Закон України "Про основи примусового вилучення в Україні об'єктів права власності Російської Федерації та її резидентів" передбачає чітку послідовність дій.

Спочатку Рада національної безпеки і оборони запроваджує санкції проти власника — громадянина РФ або компанії, пов'язаної з країною-агресором.

Далі Міністерство юстиції як орган, відповідальний за представництво держави у справах конфіскації активів росіян, мало б звернутися з відповідним позовом до Вищого антикорупційного суду (ВАКС) — саме цей суд уповноважений ухвалювати рішення про примусове стягнення активів у дохід держави.

Цей алгоритм публічно підтверджувала й сама Ірина Мудра, на той момент заступниця міністра юстиції, в інтерв'ю Forbes Ukraine від 12 червня 2023 року, пояснюючи механізм роботи Мін'юсту з підсанкційними активами росіян.

"Мін'юст подав близько 13 000 звернень до правоохоронних органів. Зрозуміло, що правоохоронці займаються не лише цими запитами, а й власними розслідуваннями, яких побільшало після початку повномасштабної війни. Не всюди сформовані окремі команди, які займаються санкційною політикою, але в усіх є відповідальні особи, які контролюють процес", — розповіла вона.

Після набуття рішенням ВАКС чинності в процес мав вступити Фонд державного майна України (ФДМУ), який організовує продаж конфіскованого майна на відкритому аукціоні, а отримані кошти були б спрямовані до державного бюджету — теоретично, на відновлення країни.

У випадку активів "Юніграну" ця процедура забуксувала на ключовому етапі.

Санкції РНБО проти Ігоря Наумця, його кіпрських структур та радниці-громадянки Британії Олени Калпи були введені ще навесні 2023 року — цей факт зафіксований, зокрема, у публікації ЗМІ.

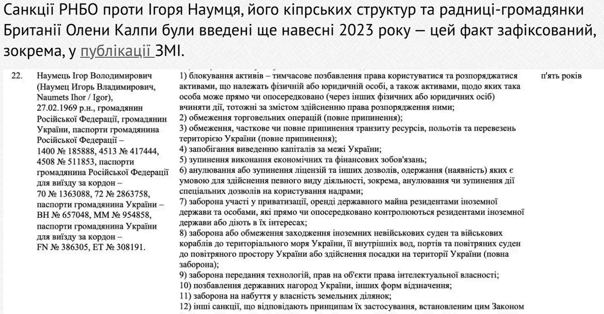

22.	Наумець Ігор Володимирович (Наумец Игорь Владимирович, Naumets Ihor / Igor), 27.02.1969 р.н., громадянин Російської Федерації, громадянин України, паспорти громадянина Російської Федерації – 1400 № 185888, 4513 № 417444, 4508 № 511853, паспорти громадянина Російської Федерації для виїзду за кордон – 70 № 1363088, 72 № 2863758, паспорти громадянина України – ВН № 657048, ММ № 954858, паспорти громадянина України для виїзду за кордон – FN № 386305, ЕТ № 308191.	1) блокування активів – тимчасове позбавлення права користуватися та розпоряджатися активами, що належать фізичній або юридичній особі, а також активами, щодо яких така особа може прямо чи опосередковано (через інших фізичних або юридичних осіб) вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними; 2) обмеження торговельних операцій (повне припинення); 3) обмеження, часткове чи повне припинення транзиту ресурсів, польотів та перевезень територією України (повне припинення); 4) запобігання виведенню капіталів за межі України; 5) зупинення виконання економічних та фінансових зобов'язань; 6) анулювання або зупинення ліцензій та інших дозволів, одержання (наявність) яких є умовою для здійснення певного виду діяльності, зокрема, анулювання чи зупинення дії спеціальних дозволів на користування надрами; 7) заборона участі у приватизації, оренді державного майна резидентами іноземної держави та особами, які прямо чи опосередковано контролюються резидентами іноземної держави або діють в їх інтересах; 8) заборона або обмеження заходження іноземних невійськових суден та військових кораблів до територіального моря України, її внутрішніх вод, портів та повітряних суден до повітряного простору України або здійснення посадки на території України (повна заборона); 9) заборона передання технологій, прав на об'єкти права інтелектуальної власності; 10) позбавлення державних нагород України, інших форм відзначення; 11) заборона на набуття у власність земельних ділянок; 12) інші санкції, що відповідають принципам їх застосування, встановленим цим Законом (заборона укладення договорів та вчинення правочинів).	п'ять років

Але, як з'ясували наші колеги, Мін'юст вчасно не подав позов про конфіскацію активів холдингу до ВАКС: за висновком розслідувачів "Схем", держава "не проконтролювала збереженість заблокованих активів та за півтора року не скористалась механізмом конфіскації бізнесу санкціонованого бізнесмена із громадянством РФ".

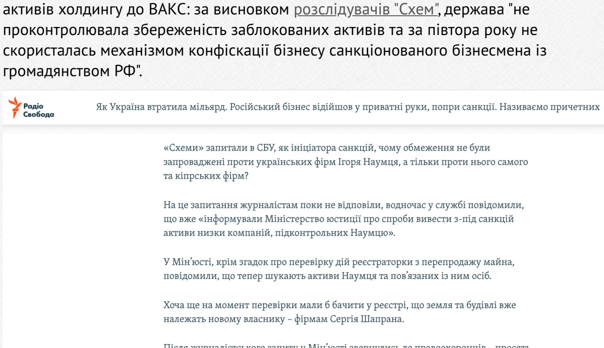

Радіо Свобода | Як Україна втратила мільярд. Російський бізнес відійшов у приватні руки, попри санкції. Називаємо причетних

«Схеми» запитали в СБУ, як ініціатора санкцій, чому обмеження не були запроваджені проти українських фірм Ігоря Наумця, а тільки проти нього самого та кіпрських фірм?

На це запитання журналістам поки не відповіли, водночас у службі повідомили, що вже «інформували Міністерство юстиції про спроби вивести з-під санкцій активи низки компаній, підконтрольних Наумцю».

У Мін'юсті, крім згадок про перевірку дій реєстраторки з перепродажу майна, повідомили, що тепер шукають активи Наумця та пов'язаних із ним осіб.

Хоча ще на момент перевірки мали б бачити у реєстрі, що земля та будівлі вже належать новому власнику – фірмам Сергія Шапрана.

Після журналістського запиту у Мін'юсті звернулись до правоохоронців – просять перевірити, як такі операції з майном стали можливими та як їхні учасники – пов'язані між собою? Натомість «Схеми» чекають відповіді від Мін'юсту, чому з моменту запровадження санкцій за півтора року досі не поданий позов про конфіскацію активів на користь держави.

Поки відомство втрачало час, менеджер частини компаній Наумця Володимир Соцков та бізнесмен Сергій Шапран створили компанії-"дублікати": "Юні Сервіс", "Юні Люкс" та "Юні Стоун Плент", — які через посередницькі фірми "Мартен Локс" та "Енкрос" цілком "законно" перекупили виробничі активи холдингу. Про це детально розповів журналіст Ігор Хмурий у розслідуванні.

В результаті арешт, накладений слідством, юридично залишився висіти лише на старих, уже спорожнілих юридичних особах "Юніграну" — а не на самому майні: кар'єрах, техніці, заводах тротуарної плитки, сотнях вагонів і гектарах землі. Спецдозволи ж переоформили на "нові" структури.

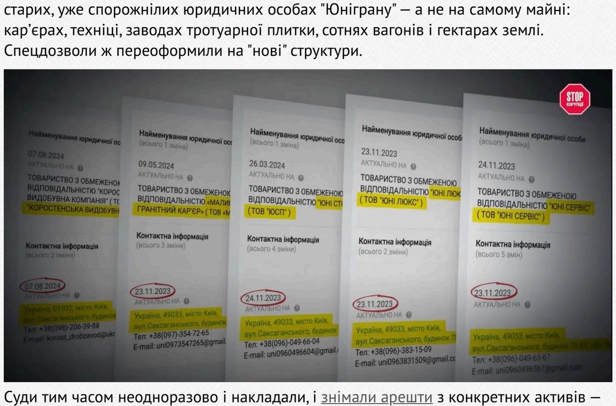

Суди тим часом неодноразово і накладали, і знімали арешти з конкретних активів — що додатково створювало юридичний хаос і вікна можливостей для виведення майна.

У підсумку держава, попри формально дієздатні інструменти санкцій і арешту, не отримала контролю над жодним прибутковим об'єктом — все опинилося в руках нового приватного власника. Навіть через рік після того, як про цю історію стало публічно відомо після виходу розслідування "Схем",, бюджет так і не отримав від цих активів ані гривні — на цьому наголошує "Економічна правда", фіксуючи, що мільярдні активи підсанкційного бізнесмена "не запрацювали на користь держави".

Хто такий Сергій Шапран і як він зайшов у мільярдну схему

Центральна фігура історії — броварський ексдепутат і бізнесмен Сергій Шапран. За версією журналістів-розслідувачів програми "Схеми" (Радіо Свобода), Шапран домовився з підсанкційним Наумцем нібито "вирішити проблеми з бізнесом" в обмін на 50% частки — але в результаті, як стверджує сам Наумець, повністю перебрав контроль над активами без жодної компенсації колишньому власнику.

Подальший розвиток справи показав, що ймовірна схема не обмежилась виведенням активів. У 2025 році, за даними розслідування, фігуранти схеми вивели з-під контролю держави й залізничні вагони "Юніграну", придбані свого часу за кошти європейського кредиту — тобто фактично "нагрівши" державу ще й на десятки мільйонів гривень понад вартість основних виробничих активів.

Влітку 2025 року Шапрану та ще вісімнадцятьом фігурантам оголосили підозри за статтями про легалізацію майна, здобутого злочинним шляхом, несанкціоновані дії з інформацією в автоматизованих системах і службове підроблення, що спричинило тяжкі наслідки; бізнесмена затримали у Львові, а суд обрав йому запобіжний захід — тримання під вартою з можливістю внесення застави у понад 100 мільйонів гривень.

Згодом Шапран вийшов із СІЗО під заставу, яку було зменшено у 20 разів.

А вже у січні цього року, за даними видання OBOZ.UA, отримав другу підозру в справі "Юніграну". Новий епізод стосується незаконного відшкодування ПДВ, унаслідок чого з державного бюджету, за версією слідства, було виведено понад 12 млн грн.

Хто відповідав за напрямок конфіскації активів, пов'язаних із РФ у Мін'юсті?

Питання конфіскації активів росіян у 2022–2024 роках найімовірніше перебувало у компетенції заступниці міністра юстиції Ірини Мудрої, яка обіймала цю посаду з 20 травня 2022 до 29 березня 2024 року.

Саме вона публічно представляла позицію відомства щодо роботи з підсанкційними активами — зокрема, у червні 2023 року дала вищезгадане інтерв'ю Forbes Ukraine, де прямо обговорювала перспективи й проблеми конфіскації російської власності в Україні.

Те, що саме під час каденції Мудрої на посту заступниці міністра справа "Юніграну" пройшла критичну точку — введення санкцій РНБО (весна 2023-го) без своєчасного позову до ВАКС, — ставить питання щодо ефективності контролю з її боку за виконанням механізму націоналізації. Формально відомство мало достатньо часу: між введенням санкцій і моментом, коли активи холдингу вже фактично перейшли під контроль нових власників, минуло близько півтора року.

Примітно, що нині, у листопаді 2025 року, на тлі корупційного скандалу довкола так званих "плівок Міндіча" та відставки міністра юстиції Германа Галущенка, "Українські новини" повідомляли, що кандидатуру Мудрої розглядали на посаду нового очільника відомства.

Сама вона в інтерв'ю "Бабелю" повідомила, що офіційної пропозиції їй не надходило.

На сьогодні Мін'юст залишається без повноправного міністра — є лише виконувач обов'язків, — а це означає, що питання щодо подальшої долі активів "Юніграну" так само залишається без політичної відповідальності на найвищому рівні. А Ірина Мудра перейшла до Офісу Президента та, за інсайдерською інформацією, може зберігати певний вплив на Міністерство.

Хто така Ірина Мудра і чому її роль у цій історії — не випадкова?

Ірина Мудра починала кар'єру як юристка банківського сектору. Вона пройшла через юридичні департаменти "Трансбанку", українського Swedbank, Правекс-Банку, а з 2015 по 2022 рік очолювала юридичну команду державного Ощадбанку — саме там вона вела судову справу банку проти Росії щодо анексії Криму.

З Мін'юсту Мудра у березні 2024 року перейшла на посаду заступниці керівника Офісу Президента Андрія Єрмака — за даними джерел "Главкому", свого часу до Мін'юсту вона потрапила саме за його протекцією.

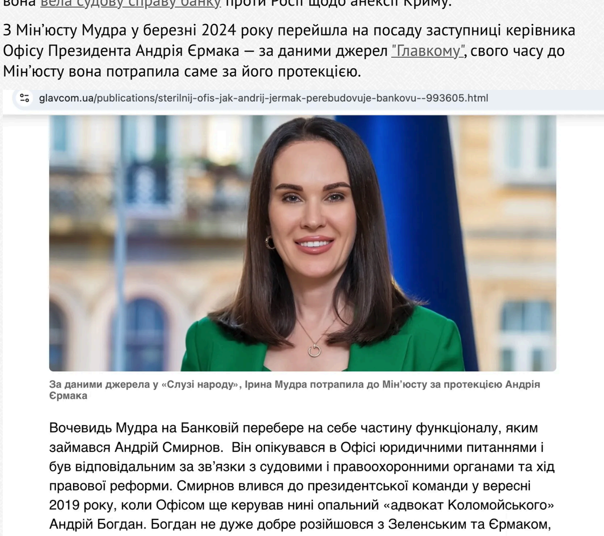

glavcom.ua/publications/sterilnij-ofis-jak-andrij-jermak-perebudovuje-bankovu--993605.html

За даними джерела у «Слузі народу», Ірина Мудра потрапила до Мін'юсту за протекцією Андрія Єрмака

Вочевидь Мудра на Банковій перебере на себе частину функціоналу, яким займався Андрій Смирнов. Він опікувався в Офісі юридичними питаннями і був відповідальним за зв'язки з судовими і правоохоронними органами та хід правової реформи. Смирнов влився до президентської команди у вересні 2019 року, коли Офісом ще керував нині опальний «адвокат Коломойського» Андрій Богдан. Богдан не дуже добре розійшовся з Зеленським та Єрмаком,

На цій посаді, за даними видання, вона відповідає за юридичні питання, безпосередньо займається судовою реформою та процесом призначення суддів.

Її діяльність неодноразово ставала приводом для публічних скандалів. У квітні 2026 року Петро Порошенко звинуватив Мудру в тому, що вона "стоїть за зірваним засіданням" Верховного Суду, яке мало розглядати його позов щодо скасування санкцій, заявивши, що вона намагається впливати на суддів, "які її не чують" — Офіс Президента у відповідь назвав ці закиди "більше емоціями, ніж фактами".

Сьогодні, за інформацією медіа, саме Мудра в Офісі Президента фактично курує не лише добір суддів, а й формування механізмів міжнародної відповідальності Росії — включно з ідеєю спеціального трибуналу та питаннями репараційних компенсацій, про що вона детально говорила в інтерв'ю "Бабелю".

Іншими словами — людина, за каденції якої в Мін'юсті система "не встигла" вчасно конфіскувати мільярд гривень активів холдингу підсанкційного росіянина, нині фактично визначає юридичну стратегію держави щодо відповідальності РФ за збитки від війни в цілому!

Чи є у діях Мудрої ознаки конфлікту інтересів? Деяке світло на це може пролити майновий стан чиновниці та її родини.

У деклараціях Мудрої фігурують 250 тисяч доларів заощаджень у тель-авівському Bank Leumi le-Israel — про це вже писали ЗМІ, зазначаючи, що раніше в деклараціях посадовиці також фігурували кілька квартир у Києві, будинки й земельні ділянки в передмісті столиці та численні депозити в українських і ізраїльських банках.

Серед задекларованого майна — ювелірні прикраси: каблучка Graff з діамантом, годинник Audemars Piguet та золотий браслет Cartier Juste un Clou.

При цьому у листопаді 2025 року медіа повідомляли, що Мудра з'являлася на публічних заходах у вбранні та прикрасах загальною вартістю понад 70 тисяч доларів (близько 3 мільйонів гривень) — серед зафіксованого журналістами одягу й аксесуарів був, зокрема, годинник Audemars Piguet Royal Oak за 25 000 євро, підвіска Bvlgari, речі Dior і Gucci.

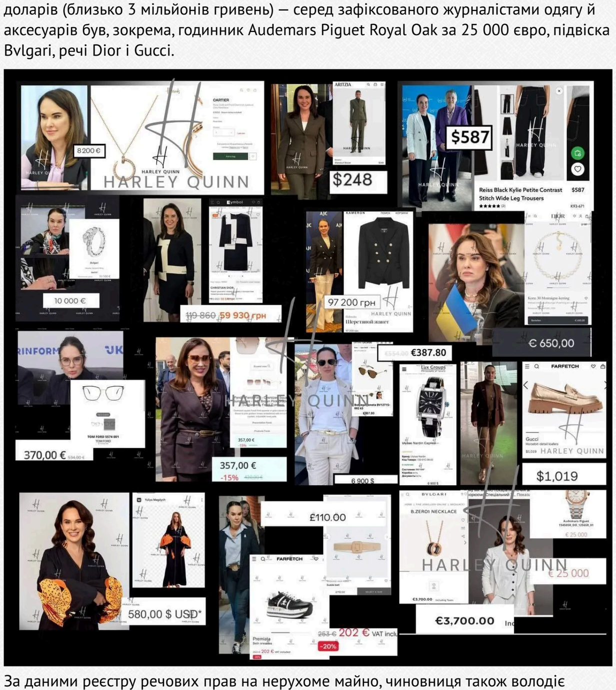

За даними реєстру речових прав на нерухоме майно, чиновниця також володіє квартирами в елітному ЖК "Аристократ" у Києві — комплексі, який будував "Укрбуд" Максима Микитася.

За даними медіа DS News, блогерка Яніна Соколовська озвучила інформацію про те, що Мудра нібито "посприяла скасуванню торгів в АРМА по Укрбуду і активно включилася у вирішення судових питань Микитася".

Допис користувача Янина Соколовская

Янина Соколовская
10 вересня 2025 р.

📍Не успела Ирина Мудрая вступить на должность замглавы ОП, как загремели скандалы, связанные с одиозным экс-застройщиком и топ-коррупционером Максимом Микитасем. Злые языки утверждают, что мудрая дама посодействовала отмене торгов в АРМА по Укрбуду и активно включилась в решение судебных вопросов Микитася.

Информированные источники в то же время говорят, что Микитась при помощи новой заместительницы главы ОП, используя доступные ей рычаги влияния через ВРП на судей, пытается закрыть свои вопросы в судах, в том числе - в ВАКСЕ. Если им удастся провернуть этот «кейс», то НАБУ и вся антикоррупционная вертикаль будут, к сожалению, окончательно дискредитированы.

В данный момент, Микитась, любитель похвастаться своими связями (вспомните хотя бы пленки НАБУ, где он рассказывал, что Стефанишина во всем ему поможет), считает, что «умножит на ноль» всех судей, участвующих в рассмотрении его дел. Шантаж, угрозы - это ж классика.

Хотелось бы пожелать мудрой даме найти других друзей, поскольку с такими, как Микитась, дружить опасно. Конечно, если у дамы есть карьерные амбиции.

Ведь превращать ВРП в личный сервисный центр для решения задач Микитася, мягко говоря, недальновидно.

See translation

Журналісти-розслідувачі також припускали наявність у самої Мудрої та її матері громадянства Ізраїлю — за даними "Інформатора", який посилається на вже видалену статтю "Народної правди", матір чиновниці начебто понад 10 років проживає в Ізраїлі, а її донька Карина Шатрова веде, за оцінками медіа, "богемне життя" у Флориді, Маямі та на Ібіці.

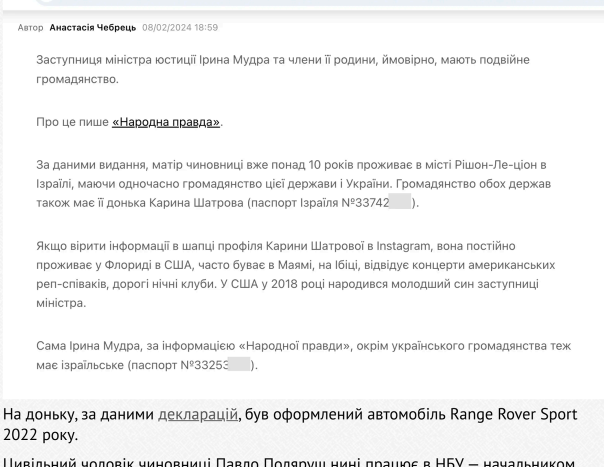

informators.press/zastupnyczya-ministra-yustycziyi-iryna-mudra-ta-chleny-yiyi-rodyny-mozhut-maty-podvijne-

Автор Анастасія Чебрець 08/02/2024 18:59

Заступниця міністра юстиції Ірина Мудра та члени її родини, ймовірно, мають подвійне громадянство.

Про це пише «Народна правда».

За даними видання, матір чиновниці вже понад 10 років проживає в місті Рішон-Ле-ціон в Ізраїлі, маючи одночасно громадянство цієї держави і України. Громадянство обох держав також має її донька Карина Шатрова (паспорт Ізраїля №33742).

Якщо вірити інформації в шапці профіля Карини Шатрової в Instagram, вона постійно проживає у Флориді в США, часто буває в Маямі, на Ібіці, відвідує концерти американських реп-співаків, дорогі нічні клуби. У США у 2018 році народився молодший син заступниці міністра.

Сама Ірина Мудра, за інформацією «Народної правди», окрім українського громадянства теж має ізраїльське (паспорт №33253).

На доньку, за даними декларацій, був оформлений автомобіль Range Rover Sport 2022 року.

Цивільний чоловік чиновниці Павло Поляруш нині працює в НБУ — начальником управління роботи з проблемними активами, тобто з тим самим класом майна, конфіскацію якого мав забезпечувати Мін'юст під час каденції самої Мудрої.

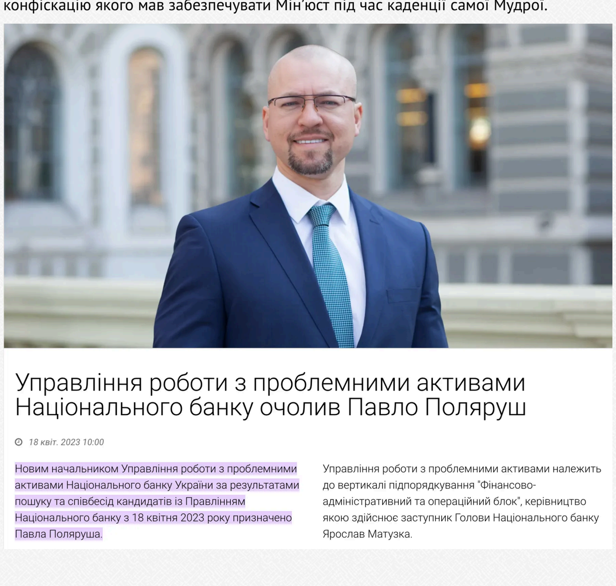

Управління роботи з проблемними активами Національного банку очолив Павло Поляруш

18 квіт. 2023 10:00

Новим начальником Управління роботи з проблемними активами Національного банку України за результатами пошуку та співбесід кандидатів із Правлінням Національного банку з 18 квітня 2023 року призначено Павла Поляруша.

Управління роботи з проблемними активами належить до вертикалі підпорядкування "Фінансово-адміністративний та операційний блок", керівництво якою здійснює заступник Голови Національного банку Ярослав Матузка.

У 2024 році Поляруш став фігурантом окремого скандалу, коли, керуючи автомобілем Lexus, ймовірно, у стані алкогольного сп'яніння, він ледь не збив військового-добровольця і погрожував йому нагородною зброєю.

Сукупність цих фактів — від чуток про подвійне громадянство і скандалів до прикрас, що не потрапляють у декларації — формує образ посадовиці, чий стиль життя й майновий стан можуть суперечити статусу держслужбовця.

І саме ця особа протягом 2022–2024 років відповідала за юридичний супровід конфіскації активів росіян у Мін'юсті — включно зі справою "Юніграну".

Що це означає для держави?

За даними журналістів, бюджет досі не отримав жодної гривні з мільярда, який мав поповнити державну скарбницю від конфіскованого російського майна "Юніграну". Натомість це майно продовжує генерувати прибуток для приватних осіб, чиї проблеми з законом самі по собі викликають питання.

А відповідальність за те, чому механізм держави спрацював настільки повільно, що дозволило вивести мільярд гривень активів з-під контролю держави, дотепер публічно ніхто не поніс — ба більше, посадовиця, яка курувала цей напрямок, продовжує обіймати одну з ключових юридичних посад у державі.

Теги: Нацбанк | НБУ | декларація | Декларации | Доходы | доходи | Поляруш Павло | Поляруш Павел | Ермак | Ермак Андрей | Правекс - банк | Трансбанк | Галущенко Герман | Офис Президента Украины | Офіс президента Україні | Корупційна мафія Міндіча в Енергоатомі | Коррупционная мафия Миндича в Энергоатоме | Энкрос | ООО Энкрос | Мартен Локс | ТОВ ЮНІ Стоун Плент | ТОВ ЮНІ Люкс | ООО Юни Стоун Плент | ООО Юни люкс | ООО Юни сервис | Калпа Елена | Фонд Держмайна України | Фонд Госимущества Украины | Конфискация | Конфіскація | ВАКС | Міністерство юстиції України | Шапран Сергій Валентинович | Шапран Сергій | Шапран Сергей Валентинович | Шапран Сергей | Наумец Игорь | Санкції | Санкции | СНБО | санкционный список СНБО | РНБО | Мудра Ирина | ООО Юнигран-Сервис | ООО Юнигран

Максим Левченко
ВИПУСКОВИЙ РЕДАКТОР

24 червня 2026 г., 13:58 | Переглядів: 2050 | Коментарі: 0

Роздрукувати | Надіслати товаришу

Коментарі:
comments powered by Disqus

2013-2026 © АНТИКОР — національний антикорупційний портал
Реклама на сайті • Наші партнери
Політика конфіденційності
Використання матеріалів сайту дозволено лише за наявності активного гіперпосилання на джерело. Усі права на тексти, зображення, фотографії та відеоматеріали належать їх авторам.